

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в київських державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламаций неопечатані вільні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

День великої побіди!

З всім народом ділимо ся радісною вісткою, що на рускій буковинській землі вибрано вчора послами до Ради державної **всіх п'ятох наших народних кандидатів!** Голос всего народу освідчив ся за депутатами, які виступили до виборчого бою з кличем національної української ідеї, з кличем поступових, демократичних змагань в усіх напрямх громадянського життя! Послами нашого народу на Буковині стали оборонці мужицької справи, вороги селянської кривди а воїни національного прямовання в публичнім нашім житті. В австрійській Раді державній говорити муть від нас люди із того нашого сторонництва, яке єдине має за собою в нашім краю справедливу, щирі і совісну працю для народу. Послами нашого народу стали люди, за якими є всі народні читальні, всі наші селянські каси, всі наші „Січи“, словом весь вперве до народної праці з'організований наш нарід! Під проводом вибраних нових наших послів йти ме у нас певно і невпинно дальша освідомлююча і організаційна народна праця, — тому день 14. мая, день перших загальних, рівних, тайних і безпосередних виборів до Ради державної, треба нам витати, як новий, великий тріумф, як побіду поступу, як нове велике сьвято нашої національної, демократичної ідеї! В цілім нашім краю здобуло наше народне сторонництво найкращу побіду! Оно одно вказати нині може на вибраних послами всіх своїх кандидатів! Се в великій мірі зміцнить наше політичне значінє в краю! Наші галицькі народні послі дістають п'ятох певних товаришів, — клюб руских послів — п'ятох народних членів, — а се при галицькій виборчій заверусі має дуже велике значінє!

Н. Даниш.

Здогади про конаєць сьвіта.

— Спадаючі зьвізди або так звані румовища зьвізд, се також метеори але дуже маленькі. Вони появляють ся наго в виді білих іскор, перебігають протягом кількох секунд по небі та гаснуть без сліду. Се бачив кожний в погідні вечери головнє в серпині та падолисті. Падаючі зьвізди появляють ся поодинокі або періодично цілими роями, які видітають з одної точки (точки проміньованія). Такі рої зьвізд видітають від 8. до 12. серпня з констеляції Персея (Перзеїди), а від 11. до 14. падолиста з констеляції Льва (Леоніди).

Від давен давна учені звертали свою увагу на ті тілца всесьвітнього простору. Вони старались обчислити скорість та пізнати дорогу, по якій порушають ся ті тілца. Але се получене з великим трудом, бо они являють ся на небозводі лиш на коротенький часочок та зараз викнуть, згасають. — Згодом доперва, бо аж в XIX. століттю удалось ученому астрономови Schiaparelli-ови вказати, що ті румовища зьвізд порушають ся у всесьвітніх просторах зі скорістю троха більшою, чим наша земля. Він саме вияснив, що вони кружать дококола сонця по еліпсах або параболіях так, як більшість званих доси комет (знаємо около 14 комет). Schiaparelli визначив тори Перзеїдів та Леонідів, а пізнійше показалося, що трета зі званих комет, яку перший раз заобсервовано в 1862 р., порушаєсь тою самою дорогою, що Перзеїди. Інший знова учений вказав, що комета, яка появилася 1866 р., кружить майже по тій самій дорозі, що Леоніди.

Так отжеж показалося, що румовища зьвізду суть товаришами дороги званих комет. Вслід за тим прийшли астрономи до заключенія, що комети є мабуть того самого походження, що румовища зьвізд (метеори) та повставали і повстають з румовищ. А коли так

Значінє се тим більше, коли зважимо, що до сей виборчої акції виступили у нас скрізь приклонники консервативно-аристократичної кацапської унітаризаторської кириші! Сї люди агітували унітаризаторськими кличами, найпопулярнішою була їхня про „унію“ „галицьких зьвізд“ д. д., — сї люди вели безпримірну дезорганізацію, — раділи стиха, коли вдалось їм почути байку про жидівські погроми в наших горах, — они розпивали наших людей, фанатизували нерозумних так, що приміром в Вилавчу багато прихильників наших одержало від кацапських приклонників листи з погрозами, в яких писано їм, що згинуть, коли йти будуть за нашим народним кандидатом (в тім часі замордовано там одного нашого селянина, а школу берегти мусїли Січовики днем і нічю від кількох тижднів!). Та на нічо се не здало ся! Наша програмова, ідейна, щира праця з'єднала нам більшість народу, а всі назначені кацапами кандидати і кацапські самозванці (разом аж сїм їх було) ганебно перепали!

Вслід виборів в наших округах такий:

I. В окрузі вижницько-селетинській голосувало 7423 виборців. Наш кандидат, п. **Николай Василько** одержав 6938 голосів, бувший презид. міністрів Кербер 143, кацап Козак 311, соц. дем. Адлер 10.

II. В окрузі васьківсько-станівській голосувало 9528 виборців. Наш кандидат, п. **Єротеї Пігуляк** одержав 5803 голосів, кацап о. Богатирец 3725.

III. В окрузі кіцманьсько-садагурській голосувало: 11150 виборців. Наш кандидат пан **Ілія Семака** одержав 9339 голосів, кацап Савчук 759, другий кацап о. Козарішук 971, третій кацап Меленка 15.

IV. В окрузі заставнецькій голосувало 8577 виборців. Наш кандидат, п. **Антін Лукашевич** одержав 6603 голосів, кацап Гакман 1972.

значить ся, коли комети — се лише збір румовищ зьвізд (метеорів), то що може статись, коли б яка з комет стрінулася в нашу землю?

— В наслідок такої стрічи наступило-б явище того рода, яке обсервуємо підчас вдирання ся метеорів в нашу атмосферу, лише в грізнійшій формі.

Ясне сьвітло огорнуло-б цілу землю, а страшний лоскіт та гуркіт виправив би з рівноваги тарабанчини уший усім людям.

Еслиб така комета була великих розмірів, кажім більших від нашої землі, то стрінувшись з землею розбила б її на дрібні кусні, ба навіть на порохи. Наслідок тої катастрофи був би такий, що наші поважні вже будь-що-будь матінка-землиця — бо вже тепер мають півроку звиж 1.000 мільонів лїт — розбила-б ся в одній хвили так, що й кісточок єї ніхто б мабуть не побирав.

Если-б земля стрінулася не з кометою, лиш з єї поважним хвостом, то наслідки для неї були б не менше фатальні; тоді наступив би моментальний вибух, а в слід за тим щезлиб всякі сліди життя з поверхні землі.

Катастрофа землі не мусить наступити, але правдоподібною і можливою являєть ся. Астрономи здогадувались такої катастрофи в 1866 р., бо тоді відкрили комету, якої дорога в невеличкім віддаленю перехрещувалася з дорогою землі. Та комета, як вже висше агадано, вандрує тою самою дорогою, що Леоніди. Вона в протягу 33 лїт окружає раз наше сонце та кожного 33-го року наближаєсь до нашої землі. В роках 1833 і 1899 переходила вона біля нашої планети.

В тих роках комета та не зачіпила нашої землі; видно дорога цєї комети не заповнилася була еще метеорами, що поспали на неї, а ще більше тому, що — як вказали астрономічні обсервації — Юпітер притягаючи ту комету до себе, віддалив її дорогу від дороги землі.

Чи не наступить така грізна стріча в р.р. 1932,

V. В окрузі черновецько-серетській голосувало 8465 виборців. Наш кандидат п. **Николай Спинул** одержав 5151 голосів, кацап Гакман 2372, волох кацап о. Воронка 910, соц. дем. Грігоровічі (Румун) 32.

Честь і слава всім, що вели наш народ до бою, честь і слава нашим чесним виборцям, честь і слава нашим новим послам! Най живе щиро народна ідея, най живе нова невсипуча а ідейна праця для народу!

Політичний перегляд.

Кабінет Клемансо.

Ціла Франція чекає з напруженням, як скінчить ся послідня борба правительства з ополученими соціалістами та радикалами. Борба розгорїла ся по причині звихнення соціалістично-радикального правительства на право. Клемансо сиротив ся тому, щоб листоноші, післанці депеш і учителі мали право прилучити ся до соціалістичного союзу робітників і есентуально вимусити в той спосіб свої жаданя. Правительство суспендувало учителя Негре, провідника синдикатського руху учительства, а міністер Бріан, що сам вийшов з соціалістичного сторонництва, потвердив сей засуд. Міністерство заарештувало провідників соціалістичного союзу робітників ізза анти-імїтарної пропаганди. Се все обурило соціалістично-радикальні сторонництва і вони внесли много інтерпеляцій в камері дотично послідних заряджень своїх колишніх партійних товаришів Клеманса, Бріанда і и. Сї всі інтерпеляції зробили в камері незвичайне вражінє і захитали кабінет Клеманса в усіх основах. Але найбільше вижидали бесіди провідника соціалістів Жореса, який мав представити міністра просвіти Бріанда зрадником а Клеманса реакціонером. До слова прийшов Жорє в п'ятницю. Звичайно бувало так, що підчас бесіди Жорє була камера і аудиторія повні; тепер же проти очікування слухало його слів мало депутатів, що подїляло на бесідинка і він заявив, що закінчить свою мову на слідуючім засіданю. В суботу говорив Жорє далі. Недавно сказав Бебель в німецькім парламенті, що німецькі соціалісти не дадуть ся звести на антиімїтарну агітацію. Жорє також заявив, що

1965 і т. д. все що 33 лїт, не знати. Поживем — побачимо. Подібна катастрофа могла дучитись між землею а кометою, що машерує тою дорогою, якою поспішають метеори з констеляції Андромеди. Що 18 лїт переходить ся комета біля землі, але і тут Юпітер являєть ся тим посередником, що притягаючи комети не допускає до так грізної стрічи. — Юпітер — се ангел хоронитель нашої землі.

* * *

Земля наша може скінчити і природною смертю. Розумієсь, вона яко материя не згине, бо цьому не позвольти закон збереження матерії „материя не гине“ але може статись і неумовно станєсь зимною масою, яка буде непригодною для житла ані рости ані зьвірів ані людей. Саме в таким значіню може наступити й справді наступити в своїм часі конаєць сьвіта.

Се наступить тоді, як не стане вже тих чинників, які оживляють та піддержують при життю нашу землю — коли забракне їй сьвітла та тепла. Сьвітлом обдаровує її, як і кождо иньшу планету соненько, то серце всієї вселенної, та „lucerna mundi“, як називали його старинні Римляни. Тепла має земля троха в своїм нутрі, але з нього мала користь на поверхні, де аж роїть від життя рости, зьвірів та людей. І сього чинника позичає земля у сонця золотого та лиш йому завдячує своє житє-бутє.

В самій землі знаходить ся тепло в формі енергії п'ятонічної та хемічної материялів, які можуть творити хемічні полуди, а не утворили доси таких полуд. Енергія та криєть ся майже в цілости в глибинах землі, а на поверхню дістаєть ся в ряди-годи в виді вулканічних визавів, трясеня землі, жерел теплої води і т. д. Тепло, яке видобуваєть ся в звичайних умовах з нутра землі, дає поверхні за мало енергії для її буйного життя. Енергія хемічна материялів, які знаходять ся в зовнішній, для нас приступній, скорупі землі, є вже майже зовсім вичерпа-

він рішучо засуджує протимілітарну агітацію, се по його думці, противить ся соціалістичній сути. Будьте певні — говорив Жорé — що в хвили небезпеки вітчизну будуть боронити всі робітники і що ніхто не доживе смерті Франції. Далше говорив бесідник про жадане урядників, щоб мали право творити синдикати і обговорював генеральний страйк, що є лише средством борби для досягнення осьмогоднинного дня. Потім заатакував Жорé Вівіаного і Бріянда, своїх колишніх товаришів. „Вівіані передом попірав синдикальські змагання урядників, а сьогодні карає за те урядників. Сам подражняє ся публичну оцінку. Хто нарушає своїх вчорашніх товаришів, нарушає самого себе“. З особливим остротом звернувся до бесідника до Бріянда: „Що за ріжниця є між генеральним страйком, який ви голосили, д. Бріан, а генеральним страйком загальної конфедерації? Ви самі назвали генеральний страйк на конгресі в Нанті найбільш безпечнішим средством, щоб викликати загальну революцію і розв'язати державного авторитету. Ви хочете здержати урядників від творення союзів в справі страйків? А жовніри? Ви тоді говорили, що жовніри в часі генерального страйку, відмовлять ся стріляти на робітників, на своїх батьків і братів. Чи жовніри чимось иньшим як публичні функціонари? Ви тоді додали буди: колиб офіцер все таки дав наказ до стріляння, то івері може вистріляти, але не в ту сторону, в котру офіцер думає. (Гучні оплески.) А ви, пане Бріан, кажете арештувати антимілітаристів, що у відозві вказали тільки своє переконання, що жовніри в разі страйку не муть стріляти на робітників, але не радили жовнірам не стріляти, так як ви колись говорили. Між нами і вами вже кінець. Досить вже вас маємо.“ По бесіді Жорé замкнуло засідання, а в понеділок говорив Бріан. Можливо, що правительством побідить, однак як оно найде більшість лише при помочи правниці і центра, тоді оно яко соціалістично-радикальне правительством уступить.

Слідство про капітуляцію Порт Артура.

Комісія, що мала перевірити причину, які привели генерала Штесля передати Порт Артура в руки Японців, прийшла до результату, що Штесель легкодушно і без важких причин передав його Японцям. За те видала вирок на смерть через повішення або застрілене. Найвищий військовий суд переглянув сей засуд і постановив полішити останнє рішення цареві. Слідством побіч Штесля скомпромітований крайно також генерал Шток.

Вістки із російської України.

Аграрні заворушення.

Прийшла весна, і з її приходом знов на перший план виступає вічно молоде у нас питання, — питання, що завязало ся у болочий узел економічних сільсько-господарських відносин на селі. З весною знов летять до нас ластівки з вістками про земельні розрухи. Народ, що довгі віки сгноив і дощі ще стогне в армі економічної та соціальної неволі, от вже кілька літ, як залишив усякі сподіванки на урядові обіцянки що до поліпшення його економічного та правового становища та сам, своїми силами заходив ся розтинати узел тих відносин; народ виступив на шлях організованої економічної, а разом з тим і політичної боротьби.

Перший крок по цьому шляху вже зроблено; народ, крестянство, придбало в сей справі де-який досвід і разом з тим ми помічаємо, як переміна його світогляду що до земельного питання виявляється конкретно в економічній русі, який чим далі то дужшає,

ноку. Виняток становлять поклади камінного вугля та нафти; вони становлять найгодовніше жерело енергії теплої і то головню пригожої до промислу. Однак енергія, яка в тих тілах знаходиться, не є земного походження, але нагромадилась там титом геологічного розвитку земної кулі із зовнішнього жерела — зі сонця. Дослідни в тім напрямі показали, що як-раз промінюване сонця становить те жерело енергії, з якого черпають рослини, щоби хемічно перетворити матеріал, не придатний ані до палення ані для поживи звіряти, на матеріал поживний і до палення пригожий. Лістє і иньші зелені частини рослин поглинають енергію сонця, щоб перевести хемічний процес, а саме щоб розложити воду (H₂O) і двоокис угля (CO₂), щоб відобрати кисень від угля і води.

В слід за тим і уголь і иньші рештки органічні в землі мають в собі енергію в формі тепла не з землі взяту але зі сонця.

Промінюване сонця — се зовнішнє жерело енергії, котре засилує живучі ества, опалює парові машини та иньші мотори. Органічне жите, метеорологічні явища, кліматичні відносини і т. д. — все те залежить майже виключно від сонячної енергії, яка приходиться на землю в формі промінювання (лучистої енергії) та під тою самою формою опускає її. — Сонце вельми щедре для свого оточення, бо після обчислень учених видає річно величезну кількість лучистої енергії, около 4.10²³ грамів калорій. Супротив того насувають ся два питання: 1. з якого жерела походять величезні запаси енергії нагромадженої в сонці? 2. чи так велика річна страта не потягне за собою остидження сонця? (Кінець буде).

з льокального, стихійного, випадкового, стає повсюдним, організованим, свідомим, стає явно класовим — рухом крестянства та сільського пролетаріату проти інститута великої земельної власності, рухом по ідеї антикапіталістичним. В процесі економічної боротьби, зв'язаної з сим рухом, несвідомому, або мало свідомому крестянинові ясно вирисовується ідея класової боротьби і, виставляючи на своєму прапорі мінімум, він зрештою починає розуміти і максимум своїх класових домагань; разом з цим він входить в тісніші ідейні стосунки з своїм старшим братом — городським пролетарієм; між тим і другим зростає зближення, яке виникає через те, що крестянин і сільський пролетарій займає у нього ідею класової економічної боротьби, її форми і способу. В даному разі город і село подають одно другому товариску руку. Так взагалі стоїть справа. Що ж до сучасної хвилі, то наперед не можна сказати, в які саме форми виллється ся економічний рух, що по-декуди вже прокидається ся по селах.

Далі пише „Рада“: Ми хотіли-б зробити тут одну увагу і саме ось про що. Досвід минулих літ показав, що буржуазно-реакційні сільські елементи, вкупі з адміністративно-реакційними способами добивали ся того, щоб перебити народові в його справі. Вони завше йшли до того, щоб розбити — силу, внести розбрат в його змагання, щоб потім, розпрямившись, нехай, мовляв, не кортить вдруге правити більшу плату, добивати ся свого права. Часами народ слухав таких людей, і не знаючи, що на него наставлено сильце, стулав на шлях аграрного терору. Але в міру того, як народ приходив до свідомості, — яку шкоду приносить йому розбрат і ріжниця в громадянському ділі, він повинен добре пам'ятати, що такі способи боротьби не допоможуть йому, і він не буде слухати лихих підбурювань, а вживати ме в своїх змаганнях тої методи, яка доводить до кращого кінця.

3 Полтавщини.

Дня 20. квітня (ст. ст.) в своїм ріднім селі, у Борках, умер від кровотечі в лехких колишній депутат до 1-ої державної Думи, член української парламентської фракції, Микола Онацький. Смерть його справила тяжке враження як на мійських мешканців, так і на селян з оточуючих сіл.

Не зважаючи на „рапорти“ кобеляцької адміністрації, в яких писало ся про цілковите „заспокоєне“ селян, з початком весняних робіт знов почалися аграрні розрухи в повіті, ще дужчі ніж торік.

Сими днями в с. Сухинівці, маєтку п. Апзештайна, юрба селян душ 500 не пустила економічних робітників орати землю, вимагаючи поділу панської землі на рівно між усіма селянами. На степу відбулось віче, на якому селяни викладали свої потреби. Про се повідомлено кобеляцького справника Овсєвського, який виїхав в Сухинівку з отрядом чеченців. „Усмиривши“ селян, представник влади з „трюфом“ повернувся в Кобеляки.

3 жита „Просьвіт“.

Дня 25. квітня (ст. ст.) в одеській „Просьвіті“ д. М. Комаров прочитав реферат на тему „Крапанки і писанки“. По рефераті уряджено музично-вокальний вечірний. — Київська „Просьвіта“ одержала від київського губернатора дозвіл урядити на Куринівці народний концерт.

Наукове товариство.

Українське наукове товариство, засноване з ініціативи проф. Антоновича, проф. Луцицького, члена академії наук Житецького та редактора журналу „України“ Науменка, має скликати, сими днями збори перших членів товариства.

Події в Росії.

Дума і правительство.

В лоні російського кабінету поділені думки в kwestії, чи правительство має старатись, щоб працювати з Думою, чи старатись йому треба о розв'язання Думи. Деякі міністри є рішучо за тим, щоб Думу розв'язати, иньші знова а передовсім сам Століпін думають, що треба піддержувати Думу. Сам Головін так висказав ся о теперішній ситуації: Жите Думи не є захватане. З правцею Століпін розійшов ся. Склад Думи мусить змінити ся. Витворить ся іменню сильне centrum, симпатизуюче з правцею. Се centrum вести ме політику вільної руки. Раз йти ме з трудовиками, що знов із польським колом. Так само освідчив Головін, що не думає уступати із президентури. Згадане centrum Думи організує депутат Стахович. Досі зголосилось до сего клубу 71 посів. Проти Думи агітують тепер сильно посли із правниці. Депутат Шульгін заявив на зборах в Києві, що праві посли (15) зложать свої мандати, коли правительство Думи не розв'яже.

Авдієнція Головіна у царя.

В останніх днях був Головін на авдієнції у царя. Часописи подають таке справоздане із розмови між царем і Головіном: Коли Головін висказав свої погляди про працю в Думі, цар сказав: „Шкода, що соціалісти так підбурюють промовляють!“ На те завважав Головін, що ліпше є, як ті бесіди виголошуєть ся Думі, де їх можна спростувати, а не перед некритичною юрбою народу. „Так — відповів цар — але опозиційні див-

ники не подають промов неопозиційних посів“. Відтак зішла розмова на внесенє правниці що до осудження політичних мордів, при чім Головін завважив, що краще було не доходити до дискусії над сею справою. Відтак спімнув цар о промові Сурабова про армію. Головін зазначив, що різких слів Сурабова зразу не дочув, тому не уділив йому сейчас нагани. „З бесідниками правниці приходите однак сейчас до блескучого порядку!“ — відповів цар. Потім заявив Головін, що більшість Думи бажає собі тепер річевих обряд і тому гуртуєть ся новий клуб: знає centrum. Цар заявив, що Головін все, як треба йому сего, може зголошуватись на авдієнцію в справах Думи.

Маніфестація чорної сотні.

Дня 10. с. м. відбував ся маніфестаційний з'їзд чорної сотні в Петербурзі, в яким взяли участь всі провідники хулганів: Грінгмунт, Крушеван, Пуришкевич, Дубровін, князь Шаховський, Щербатов, сьвищ. Вострогов і другі. Менери чорної сотні заповідали, що в маніфестаційнім поході з'їзду возмуть участь сотні тисячів народу. Тимчасом з'їзд покінчив ся повним оіяском. Кілька сот людей вишло по нарадах з хоругвами на місто. Поступові часописи висмівають сю гецу чорносотенську до краю. Невдала маніфестація хулганів свідчить, що чорносотенщина тратить землю під ногами і звільна гине, так, як згинуть мусить все основане на сьмшности, глупоті, безхарактерности і подлости. Лиш реальна, щира і ідейна праця для народу веде до вічно живого життя й розцвіту. Все безідейне, глупе і плюгаве мусить занідти скорше — чи пізнійше.

НОВИНКИ.

Чернівці, 15. мая 1907.

Пам'ятний день в Болгарії. В середу, 15. мая празнує Болгарія тисячелітє смерті царя Бориса, який напернув Болгар до християнства. З тої нагоди ведуть ся в цілій Болгарії великі приготування до народного свята.

Уродини іспанського престолонаслідника. Король Альфонс дуже задоволений із уродин престолонаслідника. З веселим обличчям, якого вже давно у него не було видно, представив він свого любимця г'рандам іспанським. Син буде звати ся мабуть по батькові Альфонс. З нагоди уродин помилував король богато, навіть на смерть засуджених злочинців. Правительство зарядило триденне національне свято. З усіх усеудів наспіли телеграми, з особлившою утіхою прийнято на англійсьім дворі вістку про уродини королевича. Королева заявила, що сина сама буде кормити.

Криваві заворушення в Калущині. Краєвий виділ постановив звернути біг Лімниці, пливучої тепер через Перегінсько, в старе русло, положене в Ясени. Се заряджене є сполучене з кривдою для селян в Ясени, що виставлені через ту регуляцію на великі страти. Коли з рамени краєвого виділу робітники розпочали земні роботи, зібрали ся селяне і хотіли робітників зігнати. Прийшло до бійок, причім потурбовано кількох робітників і інженерів. Супротив того управителі будови зажадали асистенції жандармів і війська. Селяне, в числі около 2000, не хотіли уступитись. Прийшло до зіткнення ся з війском. Кінниця виконала атак. Кільканадцять селян упало ранених, а двох з них конає в шпитади. Все-ж таки селяне дальше ставлять опір. Вночі хтось засипує вибрані перекони. З Березан відійшла до Ясени компанія піхоти. Крім того знаходять ся в Ясени дві шкадрони кавалерії. Військо є заквартироване у селян, що ще більше викликає між ними огірчення.

Найновіше італійське чудо. 2. цвітня мав відбути ся в італійсьім містечку Остурі празник сьв. Францішка в сполученню з перегонами, музикою і п. Комітет збирав датки на сю ціль, щоб сьвято урядити по можности величаво. На жаль парохіяни в Остурі, хоч ревні католики, не конче складались грішми і празник все відсувано. В церкві остурській стоїть на олтари статуа сьв. Францішка, в капузї чернецькій із грубим єпископським жезлом в руках. Як настрашились парохіяни, коли прийшовши до церкви застали сьвятця без капузи, лице западене гнівом, а золотий жезл лежав на землі. Вскорі зібрали всі на празник потрібні гроші, щоб сьвятого усмирити.

„Я з ліпших кругів суспільности“. Перед суд. в Рікедорфі в Німеччині визвано гімн. професора і його жену, за те, що они назвали свою колишню служницю словами, яких годі найти в книзі компліментів. Дівчина чула ся тяжко ображеною. Коли предсідатель завізав професора і жену, щоб заняли місце на лаві обжалованих, розсердив ся професор і біліючи як крейда крикнув: „Я з ліпших кругів суспільности; через служницю не сяду на лаву оскаржених“. Предсідатель поучив його, що слуга є також членом людства і що суд не признає становищ ріжних обжалованих. І сего професор не слухав і аж жена умовила його, щоб сів на лаву обжалованих. Суд покарав професора за образу чести слуги квотою 50 марок, а жену 30 марок. Проголошена вирок прийняв професор окликом „бездичність“, що коштувало його дальших 50 марок.

Оповіді, іменовані і т. п.

Із укр. акад. тов. „Союз“. В неділю 19. с. м. о год. 4. по обіді відбуде ся в льокалі товариства (ул. краєвої палати ч. 12) відчит тов. Степ. Мака на тему: „Етика Валога“. Гостям раді. — *Заряд.*

Буковинське академічно-технічне товариство. В четвер, дня 16. с. м. о годині 8. вечером відбудуть ся загальні збори академічно-технічного товариства в сали VIII. школи промислової з отриманням дневним порядком: 1. Оголошене президиї. 2. Відчит проф. університету д-ра Волод. Мільковича „Про перше засідане Європи“ при помочи світляних образів. 3. Евентуальні внески членів. — По зборах відбудуть ся товариські сходини членів в городі Готтліба на ринку. Гості бажані.

Курс садівництва для народних учителів. Міністерство рільництва уклало раді культури краєвого воеводства Буковини на курс садівництва для народних учителів в сім році субвенцію в квоті 650 К.

XV. звичайні загальні збори „Дністра“ товариства взаємних обезпечень відбули ся в четвер перед полуднем в гімнастичній сали „Сокола“ „Дністра“. На зборі явилось о. о. 200 членів. За столом на естраді засіли президент надзираючої ради радник Двора п. Гр. Кузьма, віцепрезидент надз. ради о. митрат Туркевич, всі три директори „Дністра“ др. Кулачковський, др. Федак і др. Охримович, покликані секретарі зборів о. Лежогубський і др. Копач, а побіч при окремій столічці заняв місце правительственный комісар радник двора п. Ад. Гут. Збори отворили промовою презид. Гр. Кузьма, в якій зазначив гарний розвиток товариства в минулім році, а потім згадав про померлих членів надз. ради і персоналу „Дністра“, а присутні повстанем з місць почитали їх пам'ять. З черги др. Федак відчитав протокол з попередніх заг. зборів, який збори прийняли. По увільненню від читання річного звіту, з огляду, що присутні дістали печатані звіти, п. Мельник, член ревізійної комісії, поставив внесення на ухвалення абсолютної дирекції, що збори односторонньо ухвалили. 4. точку дневного порядку, розділ 298.134 К надвизки реферувув др. Федак, а збори ухвалили розділити ту надвизку після внесення надз. ради, а се: 59.627 К призначено до резервового фонду, 201.727-75 К обернено на 10 проц. знижку премій за 1906, 2000 К призначено на добродійні цілі, а 34.779-25 К приділено до спеціального фонду на звороти членам. О 12. год. почало ся поіменне голосування на 5 заступників членів надз. ради на 1 рік, 3 членів ревізійної комісії і 1 заступника. Заступниками членів надзираючої ради вибрано: о. Євгенія Гузара, Петра Огоновського, Костя Паньковського, др. Кирила Студинського, Володимира Шухевича. До ревізійної комісії вибрані: Юліан Сичанський, Омелян Куницький і Микола Мельник, а заступником: Микола Заячківський. По полудні о 5 й год. відбули ся загальні збори кредиторського товариства „Дністер“. Президент Гр. Кузьма ствердивши достаточний комплект, покликав на секретаря зборів д-ра Копача. Відчитаний д-ром Федакм протокол з попередніх загальних зборів прийнято нез поправок. Від читання річного звіту увільненого дирекцію, а на внесення п. Мельника, члена ревізійної комісії, збори прийняли звіт дирекції і надзираючої ради та замкнули рахунки за Х. рік адмін. і укліли абсолютною дирекції. З черги др. Федак відчитав пропозицію надзираючої ради, що до розділу чистого зиску в квоті 18.847-16 К, а загальні збори прийняли ту пропозицію. Чистий зиск поділено в отсей спосіб: До резервового фонду призначено 3500 К, на 6 проц. дивіденди для членів 9.968-14 К, на публічні цілі 4.000 К, а 1.378-96 К перенесено на слідуєчий рік. На тім закінчили ся збори.

Із штуки і літератури.

„Ruthenische Korrespondenz“, яку в інтересі народної справи підпери повинна вся наша суспільність, надіслала нам отсе письмо, яке дуже радо містимо і віддаємо під розпалу нашим людям: „Нашим дебютним виступом виступили ми з'єднати собі поважно становище в кругах німецької преси. Нюдно з виданих досі чисел (5 звичайних і 2 надзвичайні) призначених виключно для преси) не перейшло безслідно. Користували ся ними в значній частині німецькі часописи, що надають тон політиці (як віденські газети: „Neue Freie Presse“, „Die Zeit“, „Wiener Deutsches Tagblatt“, „Das Vaterland“, „Deutsches Volksblatt“, та інші), а вже про провінціалізм і заграничну пресу не згадуємо. Ми позискали справді до нашого співробітництва що найважливіших людей, які беруть участь в нашій політичній житті, але того всего за мало. Щоби задержати і укріпити своє становище, яке ми в так короткім часі успішно здобули мусимо мати не лише цікаві але передовсім свіжі вісті. — А до того потреба конче участі усеї суспільності. І отсе відзиваємо ся з покликм, щоби кожний чи політична організація чи то приватний чоловік достарчали нам телеграфічно а лиш в виняткових разях листовно політичні вісті. Колиби нам удалось позискати до співробітництва цілу українську суспільність, то тоді здобули би ми в німецькій пресі великий вплив на наші справи а вагу того кожного розуміє. Якраз теперішня пора найбільше здає ся до того щоби як найбільше її використати. Тепер вибори... ми повинні мати докладний перебіг виборів з докладним поданням числа кандидатів і голосів, докладний виказ не лише усіх наших кандидатів, але

і ворожих нам кандидатів, ми повинні знати про всякі виборчі і передвиборчі надужити, про роботу усіх політичних організацій, одним словом усе, що відноситься до нашого політичного життя. Нераз такі вісті, які для пересічного Русина видають ся менше важними, для нас вони можуть бути превеликої ваги. Усякі цікаві телеграми видаємо сейчас спеціальними гектографованими відбитками, так що в дві години по одержанню телеграм ми маємо усе німецькі редакції спеціальні відбитки. Так приміром вістку про антижидівські розрухи на Буковині ми спростували зараз на другий день по появі її в німецьких часописах завдяки телеграмі посла Василья. Так само мала ся річ із звісткою про здемолюване громадського дому в Романівці, яка обігла всю, буквально всю на всіх языках пресу так в Австрії як і в Німеччині, заки ми встигли її спростувати дякуючи листови express пана О. В. Меренкова. Проте звертаємо ся з просьбою передовсім до всіх політичних організацій як і до політичних діячів, щоби усякі спростовання, які розсилає польська преса а дальше усякі вісті з нашого життя присилати в першій мірі до нас, бо лиш серед таких обставин „Ruthenische Korrespondenz“ може досягнути цілі, до якої вона заложена. Адреса для телеграм: Ruthenische Korrespondenz Wien XVII/3 Frauenfelderstrasse 2.

„Ukrainische Rundschau“ ч. 5 містить: „Eine Mahnung an den k. k. Ministerpräsidenten und den k. k. Statthalter von Galizien“, vom gewesenen Obmann des ruthenischen Reichsratsklubs Prof. J. Romanek; „Man weiss was sie sind“, von R. Le Mang; „Die jüdisch nationale Bewegung und die Ruthenen in Galizien“, von Dr. S. R. Landau (Wien); „Der Polenartikel Björnsons und die polnische Presse“, von Dr. Roman Tustanowskyj; „Die polnische Nationaldemokratie und die Mordtaten in Lodz“, „Zur Geschichte der polnischen Kultur in der Ukraine“, aus den Memoiren des Grafen Starzenski; „Die k. u. k. Gendarmerie in Galizien“, von P. R.; „Die Denunzianten“, von Wladimir Kuschnir; „Der Hungerstreik“, von Mariano de Cavia; „Memorandum der Schewtschenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg“; „Ein Schreiben des Herrn Björnstjerne Björnson“. Ціна 6 К на рік. Адреса: Wien, XVII/3 Frauenfelderstrasse Nr. 2.

Михайло Драгоманів і его роль в розвою України написав М. Павлик. Львів 1907. Стор. 91. Ціна 50 сот. Дістати можна сю книжку у автора (Львів, ул. Люблинської Улі ч. 5.) або в книгарні „Наук. тов. ім. Шевченка“ (Львів, ул. Театральна 1.). Михайло Драгоманів — великий чоловік, великий Українець, який у всіх напруженнях громадського життя нашого політичного життя та значні сліди, належить до тих нещасних наших душ, що малознавшими лишались для широких наших кругів. Слово: Драгоманів повторюють у нас часто і радо, але яке-ж певне і недокладне, одностороннє і мильне поняття виражає ся дуже часто у нас з славним ім'ям Драгоманова. А далі — ніякого то запалу вкладає дехто у нас в те, щоб ніби то „критично“ а в дійсності плутовало глянущи на Драгоманова і згадати його менторським словом, на яке він вже відповісти не годен... Годі, — всякі є на світі люди... Все-ж таки Драгоманів на віки остане великим і передовсім незвичайно характерним і правим. — Добр. Михайло Павлик зналовав в своїй книжечці особистість і діяльність Драгоманова дуже ясно і плістично і тому книжку сю поручаємо всій нашої громаді. Тут знаходять ся важні, програмові заяви Драгоманова у всяких квестіях, вибиті із часописів і видав мало у нас знаних, — тому книжечка отся тим більш цінна. — Можна негодитись в поодиноких справах із думками Драгоманова, але слово його змушує людей до поважного думання, скрізь видно, що говорить се розумна велика людина. Ще на одно треба звернути увагу, а іменно на велику характерність, працьовитість, ідейність і правість Драгоманова. Як людина, остане він для всіх (передовсім для молодіж) світлим взірцем і моделлю. Добр. Павлик порушує також справу перевезення тіла неб. Драгоманова зі Сою до Львова. Се конче треба би вже раз поладити, бо се обов'язок всієї нашої нації. — Брошура д. Павлика, річева і свісна зверне певно неодного до самих творів Драгоманова — і се був би найкрасший вислід доброї волі і пієтизму д. Павлика для свого колишнього великого друга. Годі поминати і сеї гарної прикмети, що в книжці д. Павлика відзиває ся його щирість і сердечне поважання для Драгоманова, а кожне слово його в тій брошурі, нераз строге, може одностороннє й несправедливо, — але все людяне, тепле, гуманне... В теперішніх часах треба се теж зазначити. В нашій сучасності, яка цілком не бідна що до бляг, безідейності і хиткого характеру навіть тзв. молодих людей, — названа висше книжка д. Павлика є цінним дарунком і навіть — ліком.

Останні вісті.

Вибори на Буковині.

Чернівці (Ost): вибраний др. Штраухер (національний жид).

Чернівці (West): стислий вибір між жид. нац. д-ром Вендером а рум. соц.-дем. Грігоровічом. Вендер — 2250 гол.; Грігоровіч 2076 гол.;

христ. канд. проф. Шаріцер 903 гол.; Румун Войтко 640 гол.

Німполюнг (рум. округ): вибраний Німець граф Беллегарде (4653 гол.) проти Румуна Авр. Ончула (2757 гол.) і Румуна Стефанелього (1014 гол.).

Гурагумора (рум. округ): стислий вибір між Авр. Ончулом (4359 гол.) а Дорі Поповічом (2587 гол.). (Тарнавські одержав 2123 гол.).

Сучава (рум. округ): вибраний послом барон Гормузані.

Радівці (рум. округ): вибраний послом Сімюновіч.

Черновецький рум. округ: стислий вибір між Купаренком (6539 гол.) і Ісопескулом-Грекуллом (5680 гол.).

Німецький сільський округ: стислий вибір між Кешманом (1699 гол.) і Відманом (1507 гол.). (Гарбер дістав 1150 гол.).

Радівці-Серет-Сучава (міста): вибраний Німець Скедль.

Телеграми коресп. бюро.

Відень. Досі звісно 240 результатів; з сих в 143ох округах вибрано послів, а в 97ох прийде до тіснійших виборів. Вийшло 43 соціаль-демократів, між ними Адлер, Райман, Еленбоген, Шумаер; 39 христ.-соціалів, між ними Люеґер; 12 нім. поступовців, між ними Лехер, Ельверт, Грос; 4ох із нім. людової партії, між ними міністер Праде, Сільвестер, Доберніґ; 20 із католицького центра; 2 молодочехів Ціпр, Брділ; 2 старочехів, колишній віцепрезес Зачек і Срб; 1 чеський націоналіст Фресль; 1 чеський аграрий Роскошній; 5 нім. аграріїв, між ними колишній віцепрезес Кайзер і Шрайнер; 2 вільних всенімців; 2 Русинів, між ними Василько, 5 Італійців; 6 клерикальних Словінців, між ними Шусторшіц; 1 Кроат Вуковіч, 1 клерикальний Чех, 1 безпартійний граф Беллегарде; Жид Штраухер і 1 польський клерикал.

Відень. З 10 мандатів Корутанії (Каринтії) одержали німецькі людовці 2, христ. соціали 1, клерикальні Словінці 1, соціаль-демократи 1, в 5 округах прийде до тіснійших виборів, між ними між трома німецькими людовцями і христ.-соц. в однім окрузі між нім. люд. а клерик. Словінцем. Між вибраними є Доберніґ. Між Штайнвендером а христ.-соц. прийде до тісн. виборів. — З 15 мандатів Шлезії здобули соц.-дем. 4, нім. аграрії 1, польські клерикали 1, 9 тіснійших виборів, в яких бере участь 8 соц.-дем. проти 1 вільного всенімця, 1 нім. люд., 1 нім. поступ., 3 нім. аграріїв, 1 Чеха-націонал, 1 Поляка-клерикала, дальше буде тіснійший вибір між 1 нім. поступовцем а христ.-соц. Колишній віцепрезес Кайзер і соц.-дем. Ціпґр вибрані наново. Молодочех Венцель Грубі і Поляк Міхейда уклали. Граф Ляріш улап проти соціаль-демократа Ельдерша. — З 11 мандатів висшої Австрії здобули консерватисти 5, соціальдемократи 1, остає 5 тіснійших виборів, в яких беруть участь 5 нім. людовців проти 2 соц. демокр., 2 консерватистів, 1 християнського соціала. Між знова вибраними знаходять ся краєвий маршалок Ебенгох. Нім. люд. Лехер приходить в тіснійший вибір з соц. демокр. Міністер просвіти Мархет улап в Відені. Соціальдемократи приходять 60 разів в тіснійший вибір проти всяких сторонниць в майже всіх краях Австрії. Молодочехи приходять 12 разів, нім. людовці 22 рази, нім. поступовці 10 разів, християнські соціали 18 разів. Німецьк. люд. Епінґер прийде в тіснійший вибір з вільним всенімцем Вольфом; нім. поступовець Функе з Марешом соціальним демокр.: нім. аграрий Бернрайтер проти радик. аграрія Шніса; мін. Форшт проти Кльофача, міаіст. Дершата проти христ. соц. Найнтайфля, соц. демокр. Пернерсторфер проти христ. соц. Прокопа, молодочех Крамарж проти соц. демокр. Клітєка, молодочех Кастан, проти соц. демокр. Зіса, молодочех Фідлер проти соц. демокр. Шафраніка, нім. люд. Хіярі, проти соц. дем. Рібера, нім. пост. Демель проти соц. демокр. Арбайтля, нім. люд. Лехер проти соц. демокр. Грубера, італ. націонал. Мальфаті проти італ. конс. Запоні, клер. Чех Стоян проти чеськ. аграр. Піпала, нім. люд. Ператонер проти христ. соц. Губера, італ. конс. Кончі проти соц. дем. Аванціні, вільний всенім. Пахер проти соц. дем. Гоюке.

Відень. Досі вибрано 213 послів а 154 приходять до стислого вибору. Соціалістів вибрано досі 56; христ. соціалів 56; катол. центр. 26; молодочехів 3 старочехів 20. Невибрані міністри подали ся до дж. місів.

Про вислід виборів в Галичині не маємо на жаль досі ніяких відомостей.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належистий за анонси марками поштовими не принимає ся.

Близне подадутъ плякати.

КНИГИ для ТОВ, ВИПАСУ ХУДОБИ
Всі книги до ведення товариства коштують **50 коп.** враз з стемплом, а з пересилкою **51 коп.**

113 (3-6) 4 н.

Книги і друк для Каси райфайзенських.

Кореспонденція у всіх мовах.

в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарни І. Рехенберга.

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Рік заложення 1873.

Обуви: Антона Чапека у Відні, Ф. Л. Попеля в Ужгороді, **Кашубів:** І. Генрика Іти у Відні, Осипа Піхлера і Сивів в Іраці.

Товари з альпаки і хіньського срібла В. Бахмана і Спілки у Відні.

Найбільший вибір тукраєвих і заграничних фабрикатів:

Ковчарикі і маншети для панів і хлопців.
Паньчохі і шкарпятики для пань панів і дитяй.
Хусточки до носів для пань і панів.
Куери до подорожжів і ташки для пань і панів.
Різнородні артикули до подорожжів.
Коци до подорожжів.
Убраня для дівчат і дитяй.
Жакети для дівчат і дитяй. Дамські гальські.
Револьвери, рупи

Черевки для пань, панів і дѣтй.
Мешти " " " "
Сандаки " " " "
Домові черевки для пань, панів і дѣтй.
Парасольки для пань, панів і дѣвчат.
Парасолі від дощу для пань, панів і дѣвчат.
Пальчики для панів.
Краватки для панів і хлопців.

Шкіряні рукавички для пань, панів і дітей.
Шовкові рукавички для пань, панів і дітей.
Ташки і портмонетки для дам і панів.
Пояски для пань, панів і дітей.
Перушки і мила.
Щітки до річів, до голови і зубів.
Теніс-Ракети.
Теніс-черевикки.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

3 друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.